

Motion till riksdagen

1988/89:A407

av Per-Ola Eriksson (c)

Utvecklingsinsatser i östra Norrbotten

Närings- och regionalpolitiken måste inriktas på att skapa goda förutsättningar för en balanserad befolkningsutveckling i landets alla delar. Människorna måste oavsett bostadsort få tillgång till arbete, bostad, service och god miljö.

Det är, enligt min uppfattning, oacceptabelt att stora och för hela landet vitala områden hotas att slås ut, därför att de inte ligger i eller i närheten av ekonomiskt expansiva regioner.

Flera byar och mindre tätorter inom östra Norrbotten hotar att totalt ödeläggas om den nuvarande bristfälliga regionalpolitiken tillåts fortsätta. Om det inte sker en radikal förändring så kommer det inom några år inte att bli kvar en enda person i många av byarna i östra Norrbotten. Åldersstrukturen bland befolkningen är sådan att den sista generationen snart lämnar byn. Därför kan man utan överdrift tala om "de utdöende delarna av Sverige".

För att inte totalt ödelägga denna del av vårt land behövs det en inflyttning till regionen. Statsmakterna måste därför vidta olika åtgärder så att befolkningsströmmarna går i en annan riktning än under de senaste tio åren.

Försöksverksamhet med arbetsmarknadspolitik

Den försöksverksamhet med en friare användning av arbetsmarknadspolitiska insatser som sedan något år pågått i östra Norrbotten löser inte de grundläggande problemen. Länsarbetsnämnden i länet har genom ändringar i regelsystem bl.a. getts möjlighet att förlänga tiden för personer i beredskapsarbete. Medlen har också fått användas för utbildningsinsatser.

Dessa åtgärder har inte långsiktigt löst regionens besvärliga problem. Åtgärderna inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program har varit för kortsiktiga.

Det behövs en politik med decentralistisk inriktning och med åtgärder inom en rad olika områden för att skapa en långsiktig positiv utveckling. Det räcker inte med att nedbringa arbetslösheten med 500 personer som varit huvudmålet i regeringens arbetsmarknadspolitiska program för östra Norrbotten. Regionen måste göras intressant för företagsetableringar och inflyttning. Exempel på sådana åtgärder är bl.a.:

- Ökade resurser för småföretagsutveckling och nyetablering av företag.
- Åtgärder för att utveckla och stimulera etablering av högteknologisk industri och tjänsteföretag.

- Lägre arbetsgivaravgifter för all verksamhet med undantag för kommunala och statliga myndigheter.
- Förstärkt kommunal skatteutjämning.
- Möjligheter till utbildning på högskolenivå inom regionen.
- Miljöåtgärder som gör regionen intressant för turism.

Mot. 1988/89
A407

För att befolkningen i östra Norrbotten skall känna tilltro till statsmakternas åtgärder och vilja att åstadkomma en positiv utveckling måste åtgärderna garanteras under en längre tid. Det arbetsmarknadspolitiska programmet har inte uppfyllt detta krav.

AMS har betonat hur angeläget det är att verksamheten kan bedrivas ytterligare två år och har i sin anslagsframställning föreslagit att 40 milj. kr per år skall anvisas. Regeringen tillmötesgår inte detta önskemål.

Inför fjolårets val har socialdemokraterna ofta betonat värdet av åtgärderna som görs i östra Norrbotten. Därför är det förvånande att den nu vill avbryta de särskilda satsningar på ett av landets mest utsatta områden trots att betydande närings-, arbetsmarknads- och regionalpolitiska problem kvarstår.

Av regeringens besked i budgetpropositionen får man intrycket att den har en annan politisk målsättning för östra Norrbotten efter 1988 års val än man hade före valet.

Det finns mycket starka skäl som motiverar en förlängning av de särskilda utvecklingsinsatserna i östra Norrbotten med två år, som AMS föreslagit. Därför bör 40 milj. kr anslås i enlighet med förslaget från AMS.

Samarbete över gränser

Eftersom östra Norrbotten utgörs av en gränsbygd finns det anledning att finna former för ett fördjupat näringspolitiskt samarbete över riksgränsen. Handeln mellan Norrbotten och Lapplands län i Finland bör förstärkas liksom handeln över hela Nordkalotten. Detta skulle aktivt bidra till att utveckla näringslivet i de nordligaste delarna av de båda länderna.

Ofta kan riskkapitalförsörjningen utgöra en broms för att kunna utveckla ett företag i en glesbygdsregion. Därför bör ett gemensamt investmentbolag för den svenska och finska Tornedalen inrättas.

Detta investmentbolag, förslagsvis benämnt "Tornedalsinvest", bör få till uppgift att stimulera företagsutveckling och etablering av nya industri- och tjänsteproducerande företag i området.

Sverige och Finland bör gemensamt svara för kapitaltillskottet till ett investmentbolag i Tornedalen. Även näringslivet bör ges möjlighet att medverka med kapital till bolaget. Frågan bör bli föremål för överläggningar mellan regeringarna i de båda länderna.

Naturvårdande åtgärder

Mot. 1988/89
A407

Till följd av den omfattande strukturomvandlingen inom jordbruket håller stora åkerarealer i östra Norrbotten på att förbuskas. Det tidigare öppna odlingslandskapet växer igen och blir därigenom mindre attraktivt för den bofasta befolkningen och ur turistisk synpunkt.

Inom ramen för arbetsmarknadspolitiska åtgärder bör insatser för naturvården kunna utföras. Staten bör genom naturvårdsverket och AMS utveckla nya former för att kunna stödja natur- och miljövårdsåtgärder. Genom att sluta avtal med enskilda personer eller företag, som mot en fastställd ersättning förbinder sig att inom ett visst geografiskt område utföra buskröjning och landskapsvård, kan mycket betydelsefulla miljöåtgärder genomföras. Avtalstiden för ett sådant kontrakt bör helst omfatta flera år. Östra Norrbotten bör inom ramen för de särskilda utvecklingsinsatserna göras till ett försöksområde för denna form av landskapsvårdande åtgärder.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inriktningen av närings- och regionalpolitiska utvecklingsinsatser i östra Norrbotten,

2. att riksdagen ur anslaget B 5 Sysselsättningsskapande åtgärder anslår 40 milj. kr. för särskilda utvecklingsinsatser i östra Norrbotten,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett särskilt investmentbolag bör bildas för Tornedalen med den inriktning som angivits i motionen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om landskapsvårdande åtgärder i östra Norrbotten.

Stockholm den 16 januari 1989

Per-Ola Eriksson (c)